

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ СПОРАЗУМА ИЗМЕЂУ ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ КУБЕ О СПРЕЧАВАЊУ НЕДОЗВОЉЕНЕ ТРГОВИНЕ КУЛТУРНИМ ДОБРИМА

Члан 1.

Потврђује се Споразум између Владе Републике Србије и Владе Републике Кубе о спречавању недозвољене трговине културним добрима, потписан 19. октобра 2024. године у Београду, у оригиналу на српском, шпанском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Кубе о спречавању недозвољене трговине културним добрима, у оригиналу на српском језику гласи:

**СПОРАЗУМ
ИЗМЕЂУ
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ
И
ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ КУБЕ
О
СПРЕЧАВАЊУ НЕДОЗВОЉЕНЕ ТРГОВИНЕ
КУЛТУРНИМ ДОБРИМА**

Република Србија и Република Куба, у даљем тексту „Стране“;

узимајући у обзир да су заштићена археолошка, уметничка, историјска и палеонтолошка добра део њиховог појединачног културног наслеђа;

прихватајући да њихова појединачна културна наслеђа јесу јединствена и да су према томе њихова заштита, конзервација, очување, враћање и пренос својине приоритетни задаци за обе државе;

свесне озбиљне штете коју крађа, незаконита ископавања, као и недозвољени увоз, извоз и пренос својине културних добара и добара под претходном заштитом која припадају њиховом појединачном културном наслеђу, представљају за те две државе, као и за културно наслеђе човечанства;

у складу са обавезама, принципима и стандардима који су успостављени Унесковом Конвенцијом о мерама за забрану и спречавање недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара која је потписана у Паризу, дана 14. новембра 1970. године;

имајући у виду одредбе Конвенције о сарадњи на пољу просвете, науке и културе између Владе ФНРЈ и Владе Републике Кубе, потписане 1960. године;

подстакнуте међусобним намерама да охрабре заштиту, очување, проучавање, признавање, враћање и реституцију културних добара, као и спречавање крађа, незаконитих ископавања и недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара и добара под претходном заштитом;

узимајући у обзир изузетну важност унапређења билатералне сарадње у области културног наслеђа;

са циљем развијања сарадње у области спречавања крађе, незаконитих ископавања, недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара и добара под претходном заштитом, као и промоције њиховог повраћаја или реституције;

Договорено је следеће:

Члан 1.

Циљ овог Споразум је успостављање сарадње између Страна за спречавање недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе дефинисаних националним законима двеју земаља и међународним конвенцијама.

Споразум успоставља основу и методе за идентификацију, заштиту, очување, повраћај и реституцију културних добара и добара под претходном заштитом између Страна, као и за узајамне мере за спречавање крађе, недозвољеног увоза, извоза и преноса својине, као и незаконитих археолошких ископавања.

Члан 2.

Као гаранција ефикасности у постизању циљева овог Споразума, и размене информација и процедура, координациона тела су одређена како следи:

а) за Републику Србију: Министарство спољних послова и Министарство културе, и

б) за Републику Кубу: Министарство спољних послова и Министарство културе.

Координациона тела могу сарађивати директно у оквиру својих појединачних овлашћења и важећих националних закона, ради постизања сврхе овог Споразума.

Одређена координациона тела сваке од Страна ће сарађивати са другим државним институцијама ради испуњења циљева Споразума.

Координациона тела периодично врше надзор над применом и испуњењем овог Споразума и надлежним органима предлажу измене истог када их сматрају одговарајућим.

Члан 3.

За потребе овог Споразума и за развој активности које произилазе из њега, свака Споразумна страна се руководи концептом културног добра који је дефинисан националним законима сваке земље. Исто тако, концепт добара под претходном заштитом или добара проглашених културним наслеђем је концепт установљен у законима Републике Србије, односно Републике Кубе.

У случају спора у вези са терминима „културног добра“ и „добара под претходном заштитом“ у складу са овим Споразумом, Стране исти решавају кроз консултације дипломатским каналима.

Члан 4.

Стране ће:

1) обезбедити помоћ кроз размену информација и искустава у односу на овај Споразум;

2) подстицати размену стручњака и обука кроз курсеве, семинаре и радионице за запослене у пољу превенције крађа, незаконитог ископавања и недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе, нарочито у административним областима безбедности културних добара, управљања увоза, извоза, и преноса својине културних добара, добара под претходном

заштитом и добара утврђених као културно наслеђе, прикупљању информација и сарадњи у међународним питањима;

3) промовисати размену информација и знања о технолошким иновацијама из поља безбедности, ради јачања заштите културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе;

4) успоставити етичке и техничке стандарде, као и подстицати размену знања, са циљем да се археолозима, рестаураторима, кустосима, и осталим стручњацима који су повезани са управљањем културним добрима, добрима под претходном заштитом и добрима утврђеним као културно наслеђе, понуде неопходни елементи за заштиту и очување и спречавање недозвољеног увоза, извоза и преноса својине ових добара;

5) сарађивати са међународним организацијама и, ако је то потребно, трећим државама у спречавању крађа, незаконитих ископавања и недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе;

6) унапредити и координирати одговарајуће системе регистрације културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе;

7) подстицати откривање, ископавање, очување и проучавање археолошких локација и материјала од стране квалификованих научника и стручњака обе Стране;

8) усвајати неопходне мере, у складу са важећим националним законима, ради избегавања недозвољеног ископавања археолошких локација и крађе културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе;

9) јачати координацију и унапредити систем издавања лиценци и/или дозвола за извоз културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе, као и систем надзора увоза исте;

10) олакшати промет и излагање културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе како би се повећало разумевање и уважавање ове врсте добара;

11) усвојити све неопходне мере, у складу са важећим националних законима, за спречавање музеја и сличних институција које се налазе на њиховим територијама, да стичу културна добра, добра под претходном заштитом и добра утврђена као културно наслеђе која су у власништву било које од Страна, уколико је такво добро предмет крађе, незаконитих ископавања и/или недозвољеног увоза, извоза и преноса својине;

12) укључити у програме различитих образовних нивоа Страна, као и кроз музеје и остале културне организације, информације о вредности културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе и о штети коју представља крађа, незаконито ископавање и недозвољени увоз, извоз и пренос својине ове врсте добара;

13) промовисати, кроз музеје и остале културне организације, свест друштва у општем смислу, о штети коју изазива крађа, незаконито ископавање и недозвољени увоз, извоз и пренос својине културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе;

14) доставити овај Споразум, као и додатне информације које сматрају неопходним, полицијским, царинским и правосудним органима, и осталим специјализованим медијима, као помоћ у њиховом поштовању закона;

15) извршавати све остале обавезе које Стране договоре.

Члан 5.

У сврху овог Споразума, Стране размењују, правовремено и у складу са важећим националним законима, информације на следеће теме:

- 1) закони, прописи и остала важећа правила за сваку од Страна, у вези са заштитом и очувањем културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе, нарочито у вези са превенцијом крађе, незаконитих ископавања и недозвољеног увоза, извоза и преноса својине над овом врстом добара, као и политике и мере усвојене од надлежних органа у свакој од држава;
- 2) процена, регистрација и информације које поседује свака од Страна у вези са културним добрима, добрима под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе чије је извоз и/или пренос својине забрањен, нарочито археолошки предмети;
- 3) издавање, у зависности од случаја, лиценци или дозвола за извоз културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе, одобрено у складу са важећим националним законима сваке од Страна;
- 4) инстанце у власти у свакој од Страна које учествују у заштити и очувању културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе;
- 5) основне информације о археолошким ископавањима спроведеним на њиховим територијама и релевантним открићима;
- 6) основне процедуре које примењује свака од Страна за извршење повраћаја, враћања и преноса својине културних добара, добара под претходном и добара утврђених као културно наслеђе у државама порекла;
- 7) услови који се мењају а који се односе на измене типова кривичних дела крађе, незаконитих ископавања и недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе;
- 8) културна добра, добра под претходном заштитом и добра утврђена као културно наслеђе Страна, која су била предмет крађе, недозвољеног увоза, извоза, и преноса својине, а која се јављају на међународном тржишту;
- 9) организације и лица који су наводно укључени у незаконита ископавања, крађу и недозвољен увоз, извоз, и пренос својине културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе, у мери у којој то омогућавају правила која се односе на поверљивост поступака;
- 10) програми и пројекти који су показали ефикасност у превенцији и борби против крађе и недозвољеног увоза, извоза, и преноса својине културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе.

У случају измене информација које се односе на теме које су поменуте у овом Члану, Стране морају обавестити једна другу о одговарајућим изменама.

Члан 6.

На увоз и извоз културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе примењују се формалности које су успостављене у важећим националним законима сваке од Страна.

Свака од Страна обавештава другу Страну о крађи о којој поседује сазнања или о уласку културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе на сопствену територију а која потичу од друге Стране и која је била предмет крађе, недозвољеног увоза, извоза, и преноса својине, у мери у којој је то могуће, доставља обавештење када постоји разлог да се верује да ће дати предмети бити предмет међународне трговине.

У ову сврху и на основу истраживања која се спроводе у ову сврху, довољно описних информација (подаци, техничке датотеке, фотографије, процене и мишљења, између осталог) се морају доставити замољеној страни ради идентификације културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе која су била предмет крађе, незаконитог ископавања, недозвољеног увоза, извоза, и преноса и у мери у којој то омогућавају правила која се односе на поверљивост поступака.

Стране ће разменити са својим полицијским, царинским и судским управама информације које се односе на културна добра, добра под претходном заштитом и добра утврђених као културно наслеђе која су предмет крађе, недозвољеног увоза, извоза, и преноса својине, ради њене лакше идентификације и примене мера опреза или присилних мера које су успостављене важећим националним законима, као и ради враћања културних добара, добара под претходном и добара утврђених као културно наслеђе Страни молићи.

Члан 7.

Повраћај и реституција културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе која су била предмет крађе, недозвољеног увоза, извоза и преноса својине врши се на захтев координационог тела Стране молиће, координационом телу

Стране која прима захтев, у писаној форми, кроз дипломатске канале, тако да замољена Страна може усвојити и применити релевантне мере, у складу са својим националним законима и међународним конвенцијама о датом питању који су обавезујући за обе стране, а све ради пружања правне, административне, техничке и логистичке подршке која је у ту сврху неопходна.

Уколико је то потребно, замољена Страна иницира судски процес који за циљ има повраћај својине над културним добрима, добрима под претходном заштитом и добрима утврђеним као културно наслеђе која су украдена или су била предмет недозвољеног увоза, извоза и преноса својине са територије друге Стране.

Члан 8.

Координационо тело стране Стране молиће а која захтева заплону, повраћај или реституцију културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе која су била предмет крађе, недозвољеног увоза, извоза, и преноса својине, нуди Координационом телу замољене Стране, о свом трошку, доказе за успостављање порекла потраживања за таквим добрима и, ако је то могуће, студије које подржавају такво потраживање.

У случају да није могуће понудити такве доказе и студије, Стране одређују порекло потраживања кроз дипломатске канале.

Члан 9.

Трошкове који настају услед проналажења, враћања или реституције културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе сноси Страна молиља.

Ниједно лице или институција не могу имати потраживања од Стране која враћа захтевану имовину за накнаду штете која је евентуално настала.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 10.**

Споразум ступа на снагу тридесетог (30) дана од датума пријема, дипломатским путем, последњег од два писана обавештења којим Стране обавештавају једна другу да је спроведена процедура предвиђена њиховим националним законодавством.

Споразум је закључен на период од десет (10) година, и аутоматски се продужава за исте временске периоде, осим уколико једна од Страна, у писаној форми, не обавести другу, дипломатским путем, о својој намери да раскине Споразум, шест (6) месеци унапред.

Раскид овог Споразума неће утицати на окончање поступака и захтева за враћање и реституцију културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе који су били покренути током његовог важења, осим уколико се Стране не договоре другачије у писаној форми.

Члан 11.

Спорови који могу проистећи из тумачења или примене овог Споразума решавају се међусобним преговорима односно консултацијама између Страна.

Члан 12.

Овај Споразум не утиче на обавезе које су Стране уговориле у оквиру осталих билатералних или мултилатералних међународних инструмената, чије су потписнице.

Члан 13.

Овај Споразум се може изменити и допунити међусобним договором Страна. Такве измене и допуне се извршавају у писаној форми и ступају на снагу у складу са процедуром успостављеном у члану 10.

Потписано у Београду дана 19.10.2024, у два оригинална примерка, сваки на српском, шпанском и енглеском језику, где су сва три текста једнако аутентична. У случају разлика у тумачењу овог Споразума, верзија на енглеском језику има предност.

ЗА ВЛАДУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**ЗА ВЛАДУ РЕПУБЛИКЕ КУБЕ**

Никола Селаковић
Министар културе

Алпидио Баутиста Алонсо Грау
Министар културе

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Међународни уговори”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. Уставни основ за доношење Закона

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Споразума између Владе Републике Србије и Владе Републике Кубе о спречавању недозвољене трговине културним добрима, садржан је у члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије, којим је прописано да Република Србија потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. Разлози за потврђивање Споразума

Односи са Републиком Кубом из делокруга надлежности Министарства културе могу се окарактерисати као динамични и конструктивни, имајући у виду пријатељске односе две државе, а засновани су на обостраном интересу да се постојећа сарадња у области културе и кинематографије двеју земаља додатно унапреди и подигне на виши ниво.

Узимајући у обзир изузетну важност унапређења билатералне сарадње између Републике Србије и Републике Кубе у области заштите културних добара, као и да међународна сарадња у великој мери доприноси ефикасној заштити културног наслеђа, потписан је Споразум између Владе Републике Србије и Владе Републике Кубе о спречавању недозвољене трговине културним добрима 19. октобра 2024. године. Споразумом се регулише сарадња у циљу спречавања недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара, добара под претходном заштитом и добара утврђених као културно наслеђе, дефинисаних националним законима две земље и међународним конвенцијама, имајући у виду штету коју крађа, незаконита ископавања, као и недозвољени увоз, извоз и пренос својине културних добара и добара под претходном заштитом која припадају њиховом појединачном културном наслеђу, представљају за две државе, као и за културно наслеђе човечанства. Истовремено, Споразум представљаће основ за развој сарадње у овој области на међудржавном нивоу, али и за јачање сарадње у оквиру међународних организација као што је Унеско. Потписивање Споразума омогућава даље унапређење и подизање на виши ниво сарадње у овој области.

Споразум ће допринети и бољој имплементацији Унескове Конвенције о мерама за забрану и спречавање недозвољеног увоза, извоза и преноса својине културних добара из 1970. године („Службени лист СФРЈ” - Међународни уговори, број 50/73), чије су потписнице Република Србија и Република Куба.

III. Финансијске обавезе које настају извршавањем Споразума

Извршавањем Споразума не настају директне финансијске обавезе за Републику Србију.

IV. Процена потребних финансијских средстава за извршавање Споразума

Имајући у виду да су Споразумом предвиђене акције и активности у надлежности Министарства културе, финансијска средства за њихову реализацију у износу 500.000,00 динара (по години), за 2026. годину су обезбеђена у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2026. годину („Службени гласник РС”, број 108/2025) и Финансијским планом прихода и расхода Министарства културе за 2026. годину, број: 005091380 2025 11800 004 010 400 041 од 22. децембра 2025. године, док ће за 2027. и 2028. годину бити планирана у складу са билансним могућностима и Средњорочним оквиром расхода.

Приликом израде предлога финансијског плана за наредне године примене и извршења Споразума, водиће се рачуна да се у оквиру лимита који за сваког буџетског корисника утврђује Министарство финансија, планирају финансијска средства и за ове намене.